

KUR'AN'I ANLAMAK VE YAŞAMAK

M. Şemsettin ÜNAL

I- Konunun Planı:

- A- Kur'anın tarifi
- B- Kur'an'ın indiriliş gayesi
- C- Ayetlerde Kur'an'ı anlamak ve yaşamak
- D- Hadislerde Kur'anın anlaşılmasına ve Kur'an'a sarılmaya teşvik
- E- Kur'an'ı anlamamanın ve ona göre yaşamamanın önemi
- F- Kur'an'ı anlamamanın ve ona göre yaşamamanın yolları
 - 1.Kur'an Allah'ın insanlık için gönderdiği en son ilahi kitaptır
 - 2.Kur'an insanları en doğru yola iletir
 - 3.Kur'an insanları karanlıktan aydınlığa çıkarır
 - 4.Kur'an üzerinde düşünülmeli
 - 5.Kur'an'a sarılmak mü'minlerin görevidir.
 - 6.Kur'an hayatımızı etkilemeli
 - 7.Kur'an'a inanan insan ona saygı göstermeli ve ona uymalıdır
 - 8.Kur'an ve sünnete uyan dalaletle düşmez.

II- Konunun Açılımı ve İşlenişi:

Konuya Kur'an'ın tarifi ve ilahi kitapların sonunucusu olduğu izah edilerek başlanılır. Daha sonra Kur'an'ın nasıl bir kitap olduğu, Kur'anın kendisini nasıl tarif ettiği üzerinde durulur. Bu konudaki ayet ve hadislerle konuya bir açılım kazandırılır. Devamla mü'minlerin Kur'anı anlamı ve ona göre yaşamasının gerekliliği vurgulanır. Son bölümde de Kur'anın inananlar için bir hidayet kaynağı olduğu, dünya ve ahiret saadeti için Kur'anı anlayıp, emirleri doğrultusunda yaşantımızı devam ettirmenin önemi ve neticeleri üzerinde durulur.

III- Konunun Özet Sunumu

Kur'an'ı-Kerim Yüce Allah tarafından Peygamberimiz Hz. Muhammed (a.s.)'e gönderilen son ilahi kitaptır. Yüce kitabımızın hahatabı bütün insanlar, gayesi de insanlığın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamaktır. Bu gayeye ulaşabilmemiz için, Kur'an'ı okumamız, anlamamız emir ve yasaklarına uymamız gerekir.

Kur'anı okumaktan maksat onu anlamak, onu anlamaktan maksat da ona uymak, ahkamı ile amel etmek, gösterdiği yoldan yürümek, hasılı Kur'an'ı yaşamaktır.

Bitmez tükenmez bir ilim, hikmet ve saadet kaynağı olan Kur'an, nuru ile alemleri aydınlatan, ruhlara şifa veren, insanların güçlü bir vicdana, sağlam bir imana sahip olmasına vesile olan, akılları ve gönülleri aydınlatan yüce bir kitaptır. Bu itibarla hayatın manasını anlamamız, iyi bir mü'min olmamız, hayatın çilelerini ve sıkıntılarını göğüsleyebilmemiz için Kur'an'a yönelmemiz ve ondan öğüt almamız gerekir. İnsanlık ne zaman Kur'ana yönelmiş, onu rehber edinmiş ise, kişi ve toplum olarak huzura kavuşmuş, ileri medeniyetlere sahip olmuştur.

Mü'minler olarak Kur'an'ın ilahi mesajına kulak verelim, onu okuyalım, anlayalım ve yaşayalım. Allah'ın rahmetine, dünya ve ahiret saadetine kavuşmanın yolunun Kur'an'ı anlamak ve yaşamakla mümkün olacağını bilelim.

IV- Konu İşlenirken Başvurulabilecek Bazı Ayetler:

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

“Gerçekten bu Kur'an en doğru olan yola götürür ve iyi işler yapan mü'minler için büyük bir mükafat olduğunu ve ahirete inanmayanlar için elem dolu bir azap hazırladığımızı müjdeler.”¹

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ □ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَرْيَدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا

“Biz Kur'an'dan, mü'minler için şifa ve rahmet olacak şeyler indiriyoruz. Zalimlerin ise Kur'an, ancak zararını artırır.”²

Konu ile ilgili faydalanılabilecek diğer ayetler ise şunlardır:

Bakara, 2/2, Al'i- İmran, 3/103, Nisa, 4/82, 145-146, Yunus, 10/109, Hac, 22/78, Sad, 38/29, En'am, 6/155, A'raf, 7/2-3,

V- Konu İşlenirken Başvurulabilecek Bazı Hadisler:

عن مالك أنه بلغه أن النبي ص قال: تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمَا بِهِمَا: كِتَابَ اللَّهِ تَعَالَى، وَسُنَّةَ رَسُولِهِ.

¹ İsra, 17/9.

² İsra, 17/82.

İmam Malik'e ulaştığına göre, Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) şunu söylemiştir: "Size iki şey bırakıyorum. Bunlara uyduğunuz müddetçe asla sapıtmayacaksınız: Allah'ın Kitab'ı ve Resûlünün sünneti."³

عَنْ يَزِيدِ بْنِ أَرْقَمَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا مِنْ شَيْءٍ أَكْبَرُ مِنْ أَنْ تَتَّبِعُوا بَعْضِي: أَحَدُهُمَا أَعْظَمُ مِنَ الْآخَرِ، وَهُوَ كِتَابُ اللَّهِ تَعَالَى حَبْلٌ مَمْدُودٌ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ، وَعِثْرَتِي أَهْلُ بَيْتِي لَنْ يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَى الْخَوْضِ فَانْظُرُوا كَيْفَ تَخْلِفُونِي فِيهِمَا

Yezid İbnu Erkam (radiyallahu anh) anlatıyor: Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Size, uyduğunuz takdirde benden sonra asla sapıtmayacağınız iki şey bırakıyorum. Bunlardan biri diğerinden daha büyüktür. Bu, Allah'ın Kitabı'dır. Semâdan arza uzatılmış bir ip durumundadır. (Diğeri de) kendi neslim, Ehl-i Beytim'dir. Bu iki şey, cennette Kevser havuzunun başında bana gelip (hakkınızda bilgi verinceye kadar) birbirlerinden ayrılmayacaklardır. Öyleyse bunlar hakkında, ardımdan bana nasıl bir halef olacağınızı siz düşünün"⁴

وَعَنْ عَلِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ قَرَأَ الْقُرْآنَ فَاسْتَظْهَرَهُ فَأَحْلَلَ حَالًا هُوَ وَحَرَّمَ حَرَامًا أَدْخَلَهُ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ الْجَنَّةَ، وَشَقَّعَهُ فِي عَشْرَةِ مِنْ أَهْلِ بَيْتِهِ كُلُّهُمْ قَدْ وَجَبَتْ لَهُ النَّارُ.

Hz. Ali (radiyallahu anh) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Kim Kur'an'ı okur, ezberler, helâl kıldığı şeyi helâl kabul eder, haram kıldığı şeyi de haram kabûl ederse Allah, o kimseyi cennete koyar. Ayrıca hepsine cehennem şart olmuş bulunan âliesinden on kişiye şefaathî kılınır."⁵

وَعَنْ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: يُؤْتَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ بِالْقُرْآنِ وَأَهْلِهِ الَّذِينَ كَانُوا يَعْمَلُونَ بِهِ فِي الدُّنْيَا قَدْ قُدِّمَتْ سُورَةُ الْبَقَرَةِ وَآلِ عِمْرَانَ تَحَاجَّانِ عَنْ صَاحِبَيْهِمَا

Nevvâs İbnu Sem'an anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'ın şöyle söylediğini işittim: "Kıyâmet günü Kur'an-ı Kerim ve ona dünyada iken sahip çıkıp onunla amel edenler getirilirler. Bu gelişte, Bakara ve Âl-i

3 Muvatta, Kader, 46, II, 899.

4 Tirmizi, Sünen, Menakıb, 50, V, 663.

5 Tirmizi, Sünen, Fezailul'Kur'an, 46, V, 171.

İmrân sûreleri Kur'ân-ı Kerîm'in önünde yer alırlar." Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) bir iki sure için üç teşbihte bulundu ki, bir daha onları unutmadım. Şöyle demişti: "Onlar sanki iki bulut veya aralarında nur ve aydınlık olan iki siyah gölgelik veya sahiplerini müdafaa vaziyeti almış saflar halinde iki kuş sürüsü gibidirler." ⁶

VI- Yararlanılabilecek Bazı Kaynaklar;

Kütübü's-sitte Tercüme ve Şerhi, İ. Canan, 2/328.

İlmin Işığında İslamiyet, Terc. M. Öz, s,36. Kalem Yayıncılık, İstanbul, 1981.

Diyanet İslam Ansiklopedisi, Kur'an mad.

Şamil İslam Ansiklopedisi, Kur'an mad.

Tefsir Usûlü, İ. Cerrahoğlu. Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara, 1976

Sohbetler Hatıralar, A. Coşkun, s, 101.

Riyazu's- Salihin Tarcüme ve Şerhi, M.Yaşar Kandemir ve diğerleri, I,529. IV,147,171. II,175,176. V,109, 110, Erkam Yayınevi, İstanbul, 1997

6 Tirmizi, Sünen, Fezailul'Kur'an, 46, V, 160.